

Zdravotní stav české populace

5.přednáška

ZDRAVOTNÍ STAV ČESKÉ POPULACE

- historie vývoje zdravotního stavu

 - současný zdravotní stav české populace
-

Historie vývoje zdravotního stavu české populace

19.stol. – neutěšená zdravotní situace, dominují infekční nemoci, různá chron. onem. z nedostatku výživy, zmrzačení po nedostatečně léčených úrazech, smyslové poruchy, duševní zaostalost → vysoká KÚ, krátká SDŽ

Vláda Rakouska-Uherska → zdravotní politiku:

1. Hierarchicky koncipovaná **sít' veřejného zdravotnictví** (ochrana před infekčními chorobami)
 2. **System veřejného zdravotního a nemocenského pojištění** (na bázi solidarity) → ekonomická dostupnost léčebné péče
-

Vývoj vybraných ukazatelů zdravotního stavu naší populace

Rok, období	SDŽ při narození muži (počet let)	SDŽ při narození ženy (počet let)	Kojenecká úmrtnost (na 1000 živě narozených)
19. století	40 let pro obě pohlaví		250
1900	39	41	225
1945	60	65	124
1950	61	67	64
1960	68	73	20
1990	67,6	75,4	10,8
2003	72,0	78,5	3,9
2008	74,0	80,1	2,8

Historie vývoje zdravotního stavu české populace

1900-1950 – pokles HÚ i KÚ, růst SDŽ,
pokles dominantního podílu infekčních chorob,
postupně (po r. 1945) nárůst

kardiovaskulárních a onkologických onem.

- Vzniká institut **státního obvodního lékaře** (zákl. článek systému veřejného zdravotnictví, sjednocení prevence, diagnostiky a terapie)
 - **Nepodařilo se propojit preventivní péči** (řízenou a financovanou státem) a **léčebnou péči** (hrazenou pojišťovnami) na všech stupních systému péče o zdraví
-

Historie vývoje zdravotního stavu české populace

1950-1989- sjednocené socialistické zdravotnictví, centrálně řízená struktura zdr. zařízení, striktně vymezený rozsah péče na všech úrovních, rozpočtové financování.

Po 2.s.v.do zač. 60.let slibný vývoj zdr.stavu, pozitivní výsledky na poli prevence i terapie → pokles infek. n., WHO: „**československý zdravotnický zázrak**“ (konec 50.let),

Historie vývoje zdravotního stavu české populace

1950-1989-od 60.let zhoršení zdravotní situace, převládají „ **civilizační nemoci**“ (**KVN, ZN**), prohlubuje se rozdíl mezi námi a vyspělejšími zeměmi, ČSR se dostává na **nejnižší** stupeň mezinárodně srovnatelné **úrovně zdravotního stavu** obyvatel Evropy(konec 80.let)

Současný zdravotní stav české populace

- je výslednicí dlouhodobého vývoje, do kterého se promítaly demografické procesy i nejrůznější další prvky biologického, společenského a psychosociálního charakteru
-

Studium zdravotního stavu

1. Metody založené na využití rutinních zdravotnických a demografických statistik- hodnota **ukazatelů nemocnosti a úmrtnosti** – trendy ve vývoji
 2. Metody zvláštních populačních šetření o zdravotním stavu (**výběrová šetření, epidemiologické studie**)
-

Zdravotní stav – zdroje údajů

Rezortní zdroje údajů

- ❑ Národní onkol. registr
- ❑ Národní registr hospitalizovaných
- ❑ Národní registr vrozených vad
- ❑ Národní registr nemocí z povolání
- ❑ Informační systém infekční nemoci
- ❑ Program statistických zjišťování MZd – léčení diabetici, úrazy, dispenzarizovaní

.....

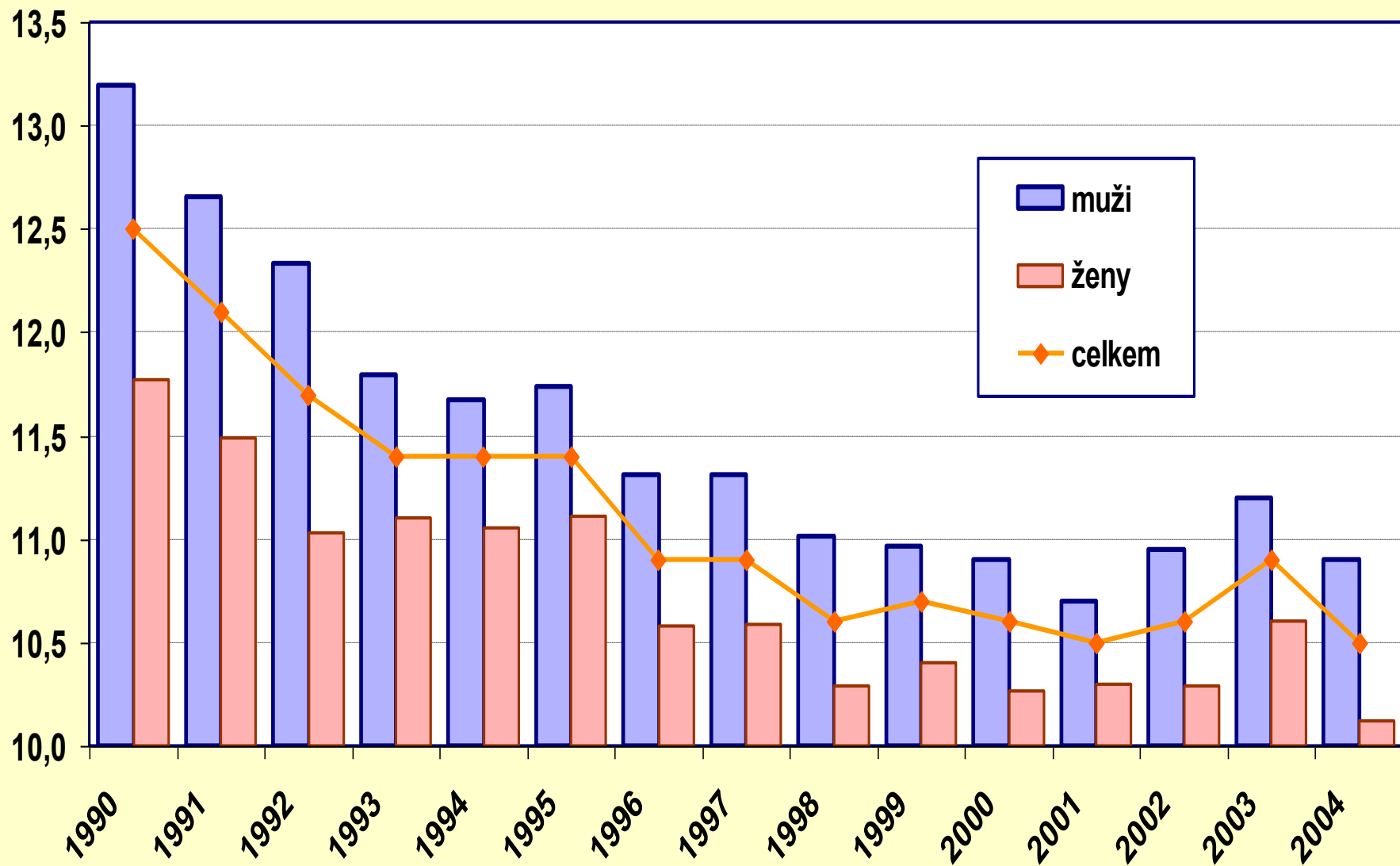
Mimorezortní zdroje údajů

- ❑ ČSSZ – invalidní důchody
ukončené případy PN
- ❑ ČSÚ – hlášené případy PN
- ❑ Ministerstvo práce a sociálních věcí –
zařízení sociální péče

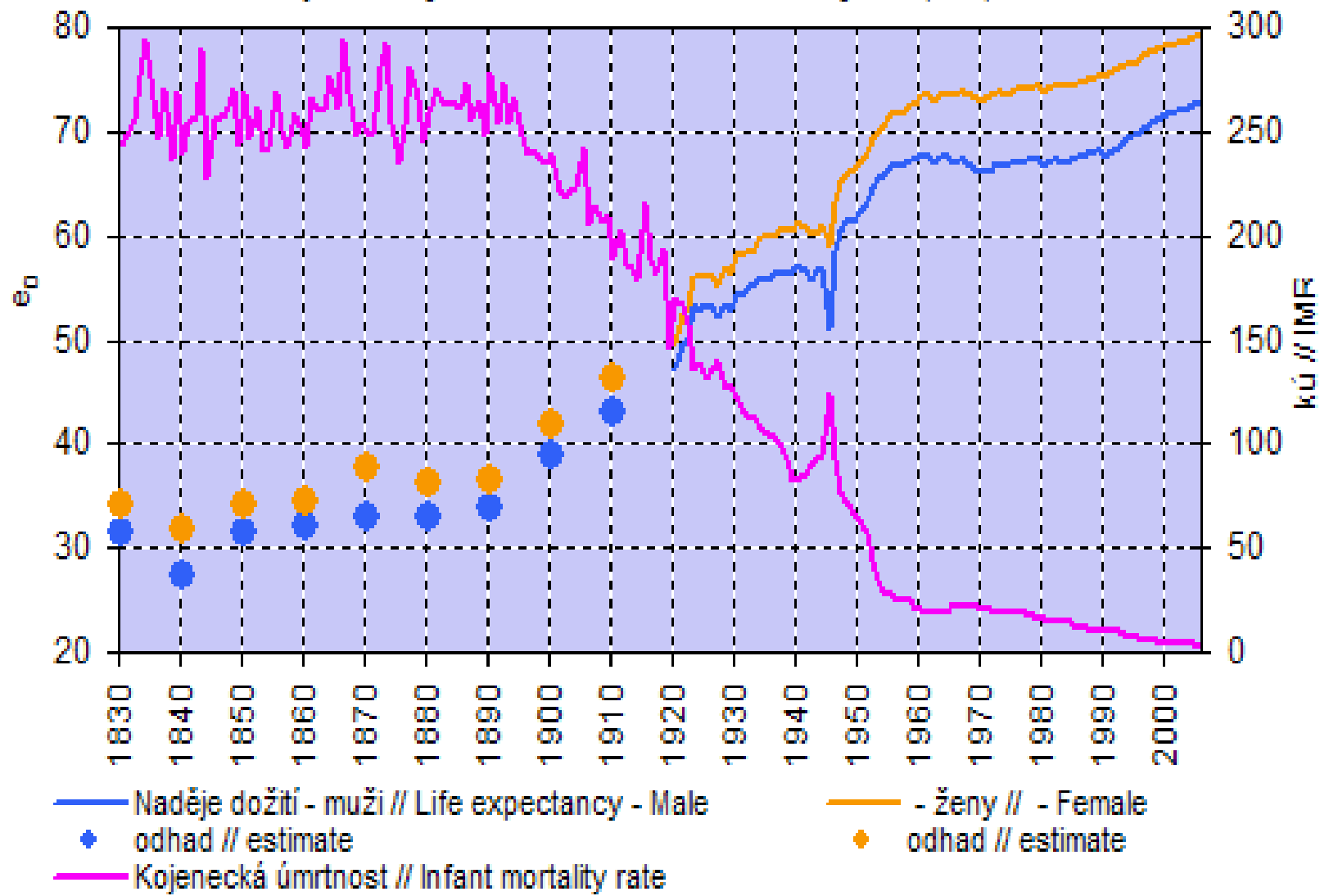
Charakteristika vývoje zdravotního stavu české populace od r. 1990 do současnosti

- Pokles HÚ (10,1 ‰), zejména klesá úmrtnost na KVN, od r. 1995 klesá i úmrtnost na ZN
 - Pokles KÚ (2,7 ‰)
 - Prodlužuje se SDŽ (m-**74,4**, ž -**80,6**)
 - Standardizovaná úmrtnost klesá u obou pohlaví
 - Nejčastější příčiny úmrtí: 1.KVN
2.Novotvary
3.Vnější p.,
N. dých.s.
-

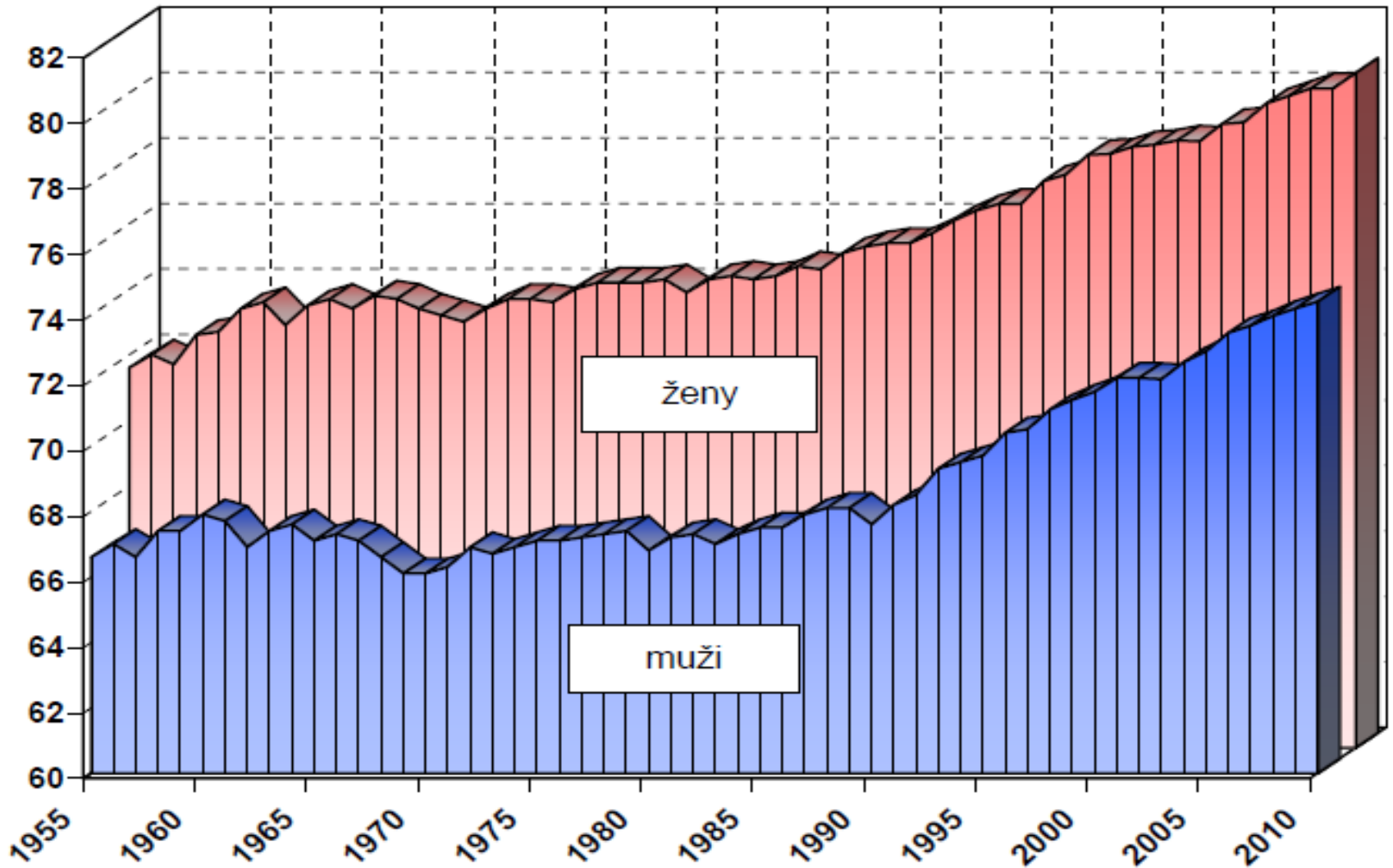
Vývoj úmrtnosti (na 1 000 obyvatel)

Naděje dožití při narození a kojenecká úmrtnost, ČR, 1830-2005
 Life expectancy at birth and infant mortality rate, CR, 1830-2005

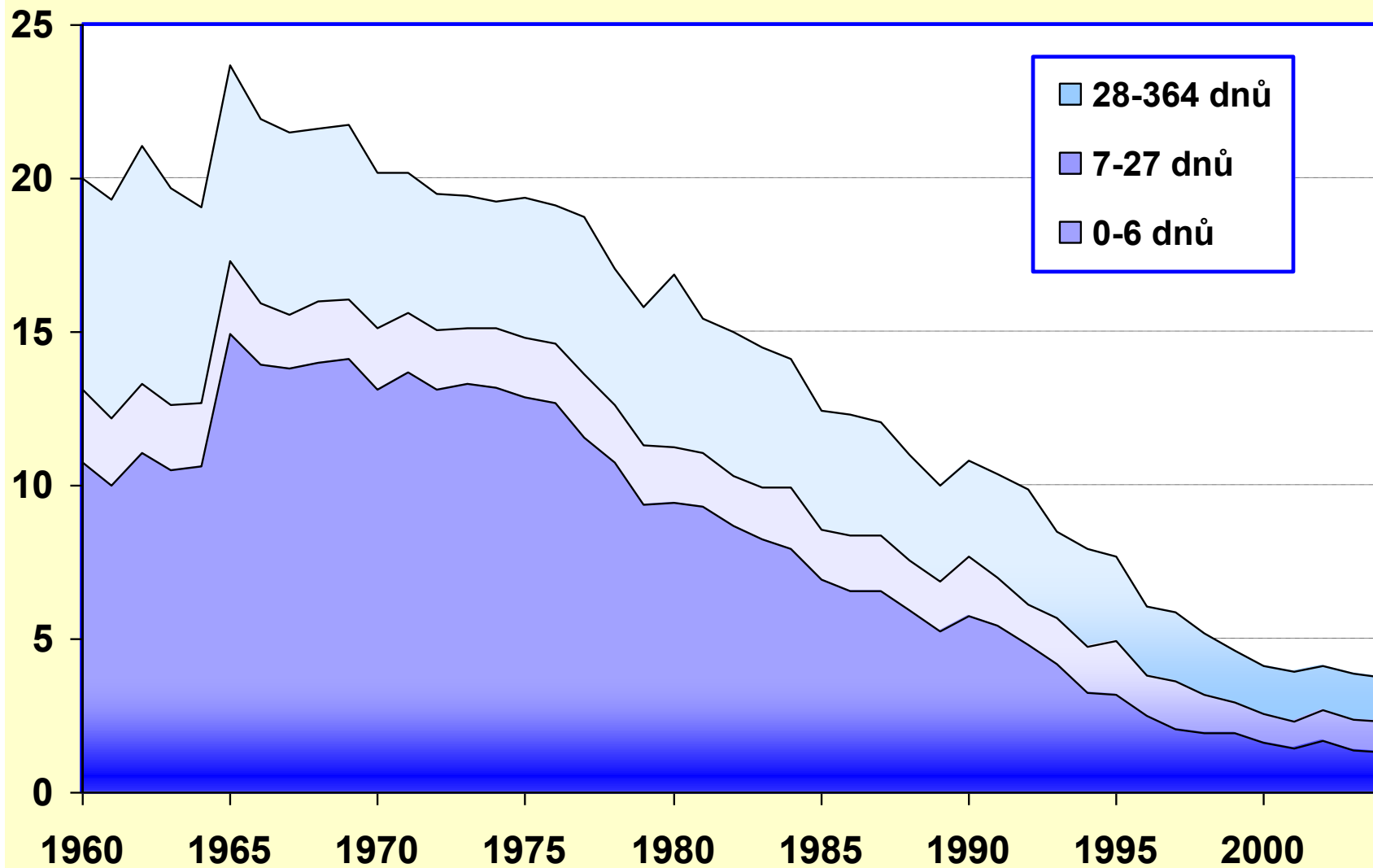
Vývoj střední délky života při narození

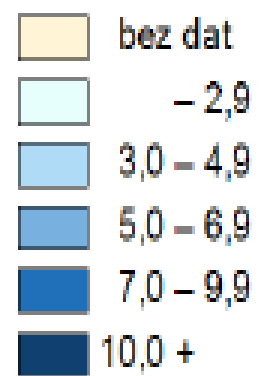
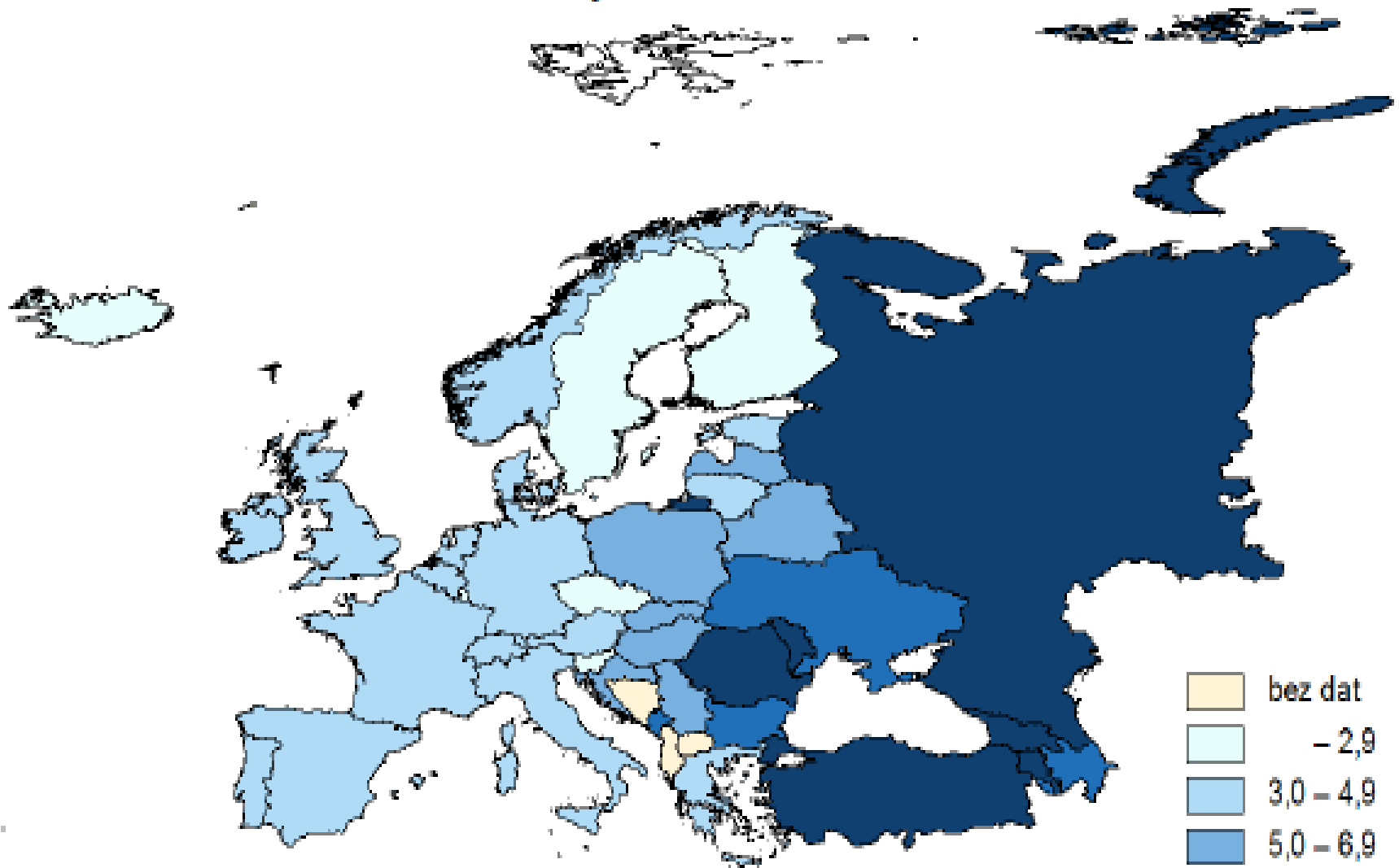
- SDŽ při narození (2010) - M - 74,37
Ž - 80,60

Vývoj úmrtnosti dětí ve věku do 1 roku

na 1 000 živě narozených

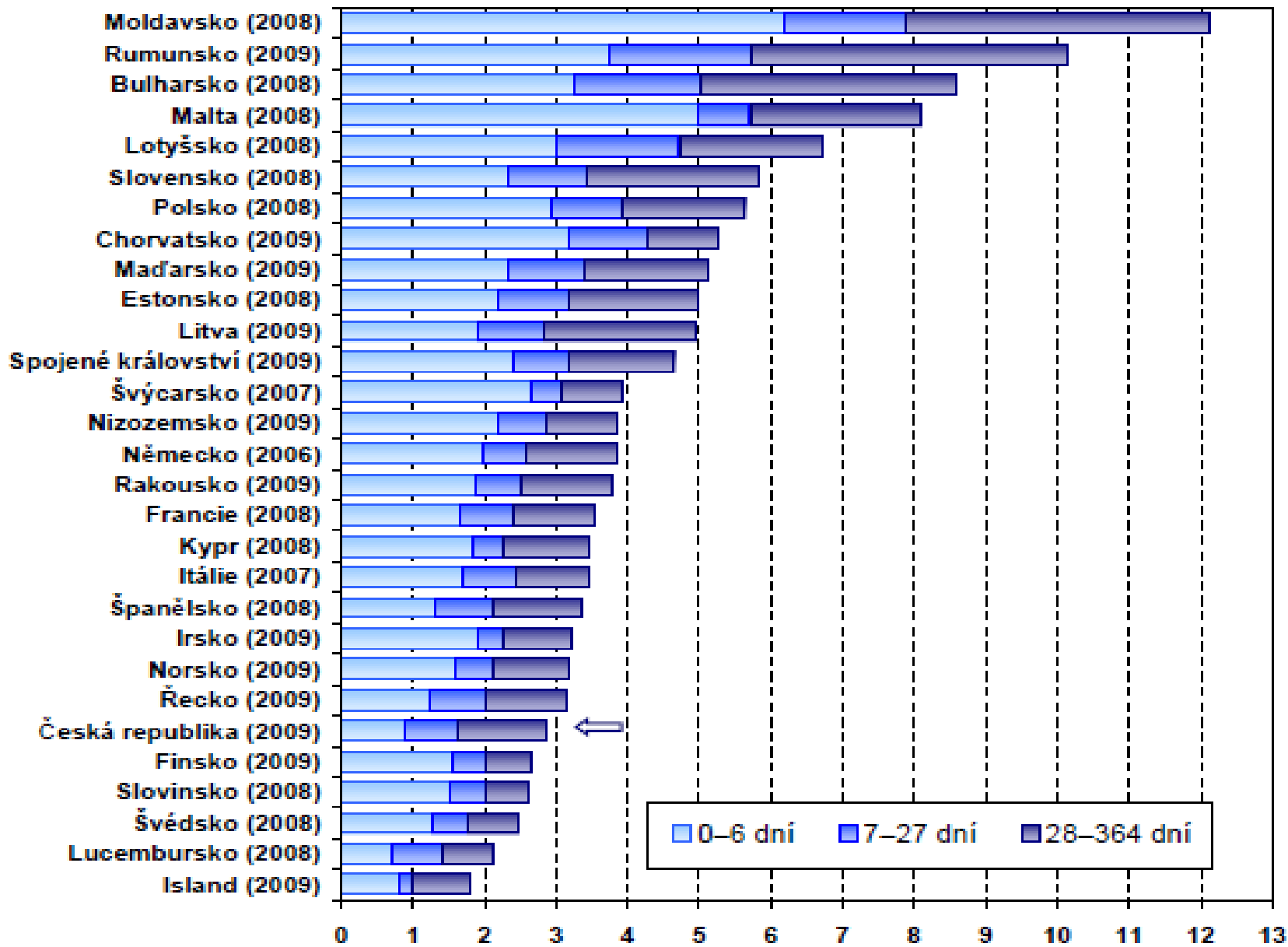

Kojenecká úmrtnost

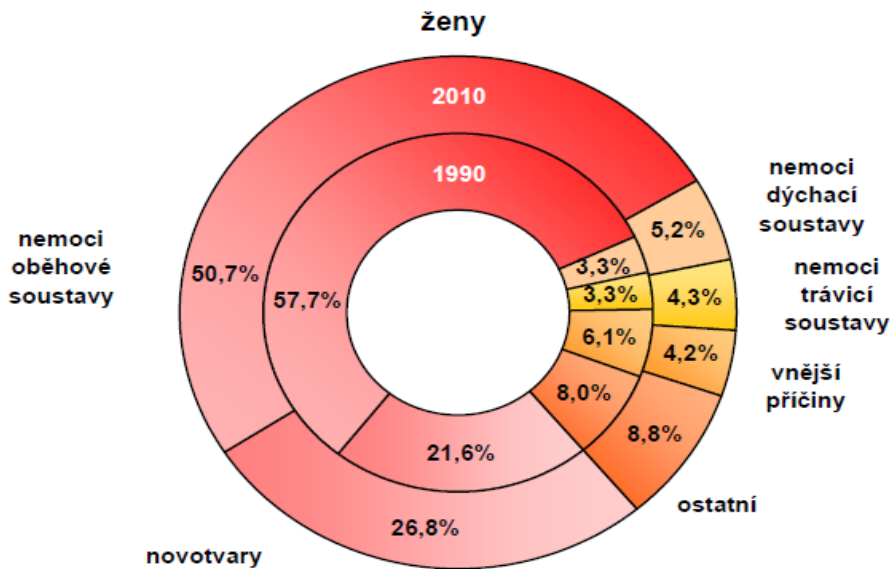
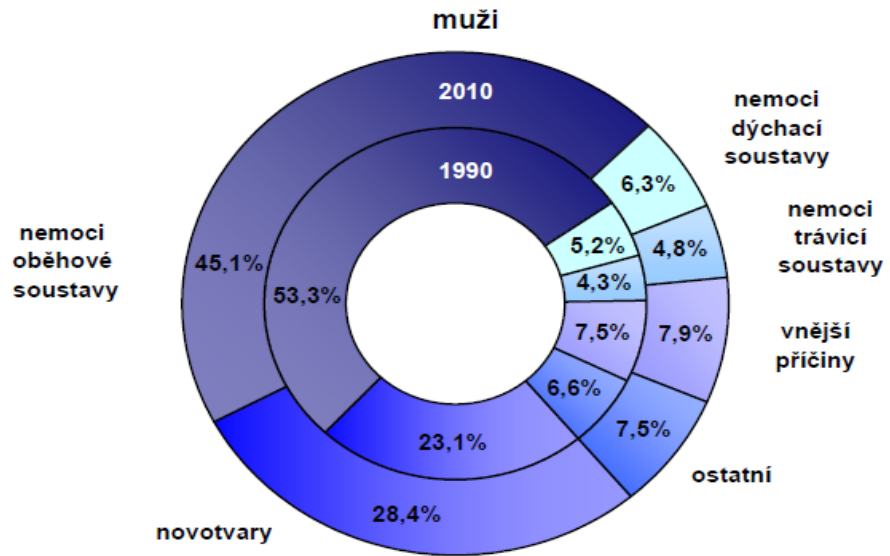

Úmrtnost kojenců podle věku ve dnech

na 1 000 živě narozených

Struktura standardizované úmrtnosti

Současný zdravotní stav

- Pokračuje rostoucí trend výskytu „**civilizačních chorob**“
 - roste výskyt chorob oběh. soustavy a zh. nádorů
 - nárůst počtu diabetiků (806 tis.), obézních
 - roste prevalence depresí
 - nárůst alergických onemocnění

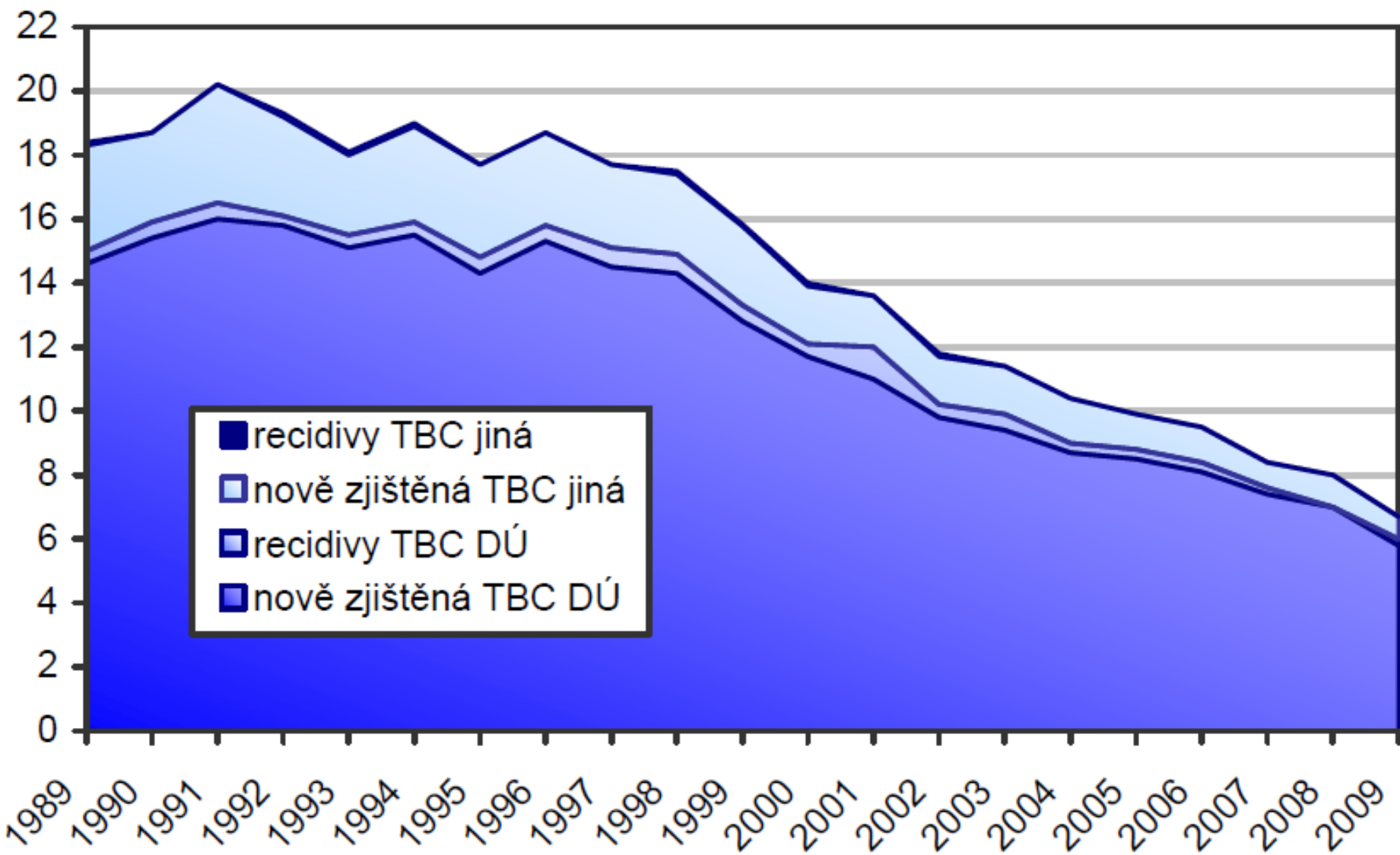
 - **Infekční choroby**
 - klesá výskyt tuberkulózy (2010-680 nových příp.)
 - nárůst pohlavních onemocnění (syfilis, kapavka)
 - nejrozšířenější – plané neštovice (2/5)
 - zvyšuje se počet HIV pozitivních

 - Nárůst chorob pohybového aparátu

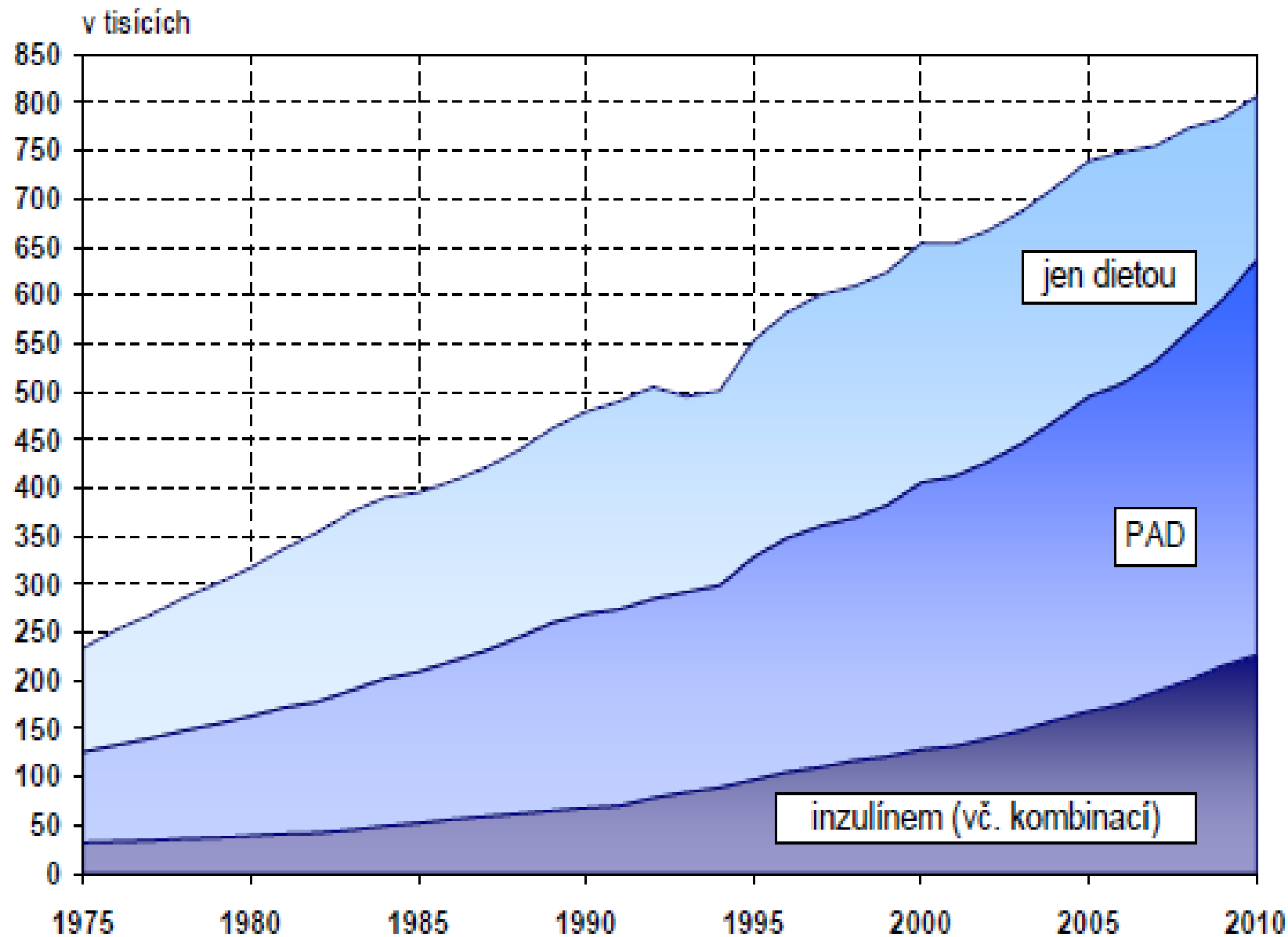
 - Pokles výskytu nemocí z povolání

 - Klesá počet hospitalizovaných, klesá prům. doba hospitalizace (6,8 dne) – nejčastěji z důvodu KVN
-

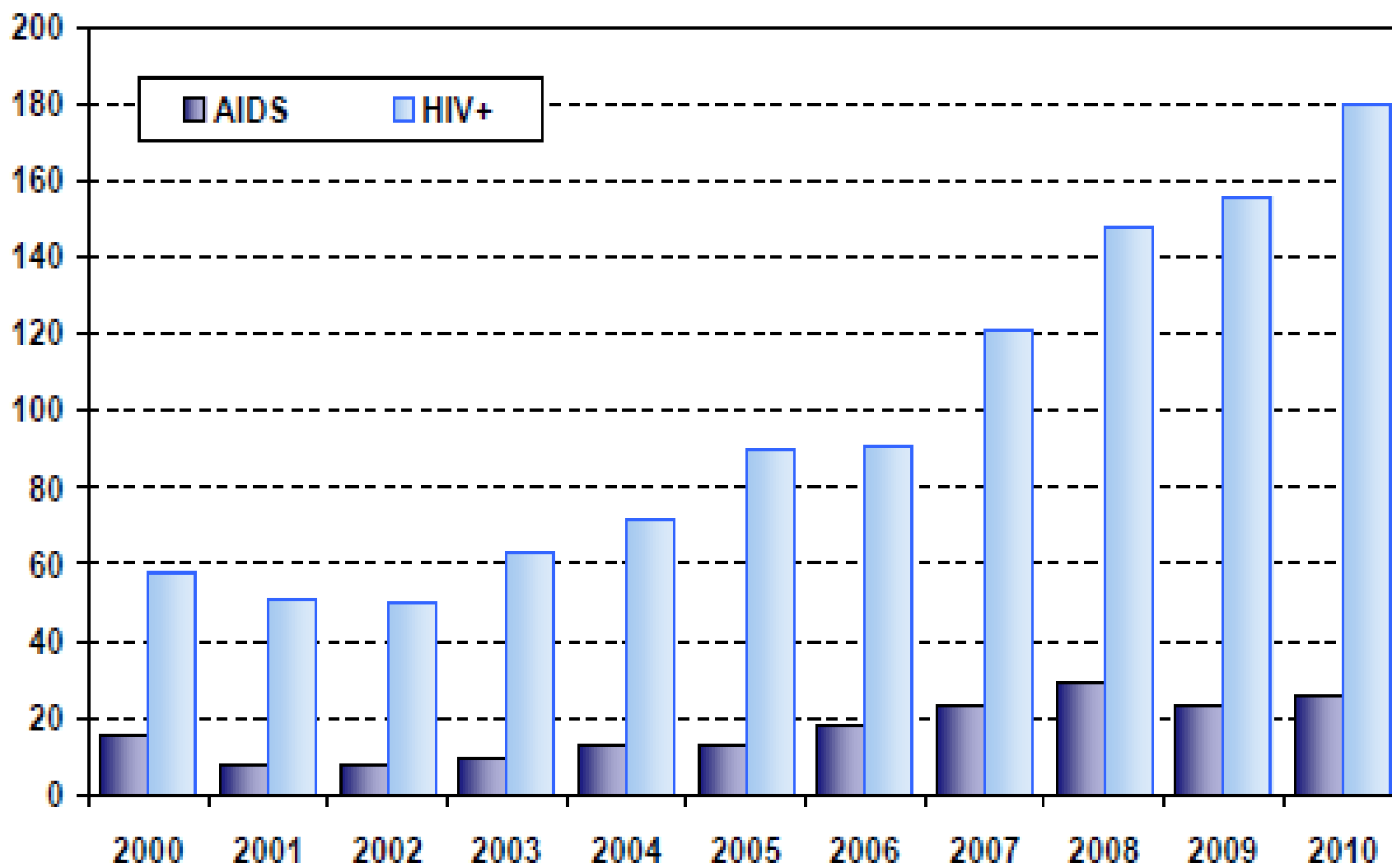
Vývoj počtu hlášených onemocnění TBC na 100 000 obyvatel

Vývoj počtu léčených diabetiků podle druhu léčby

Vývoj nově zjištěných případů HIV / AIDS *) *Trend of newly notified cases of HIV / AIDS *)*

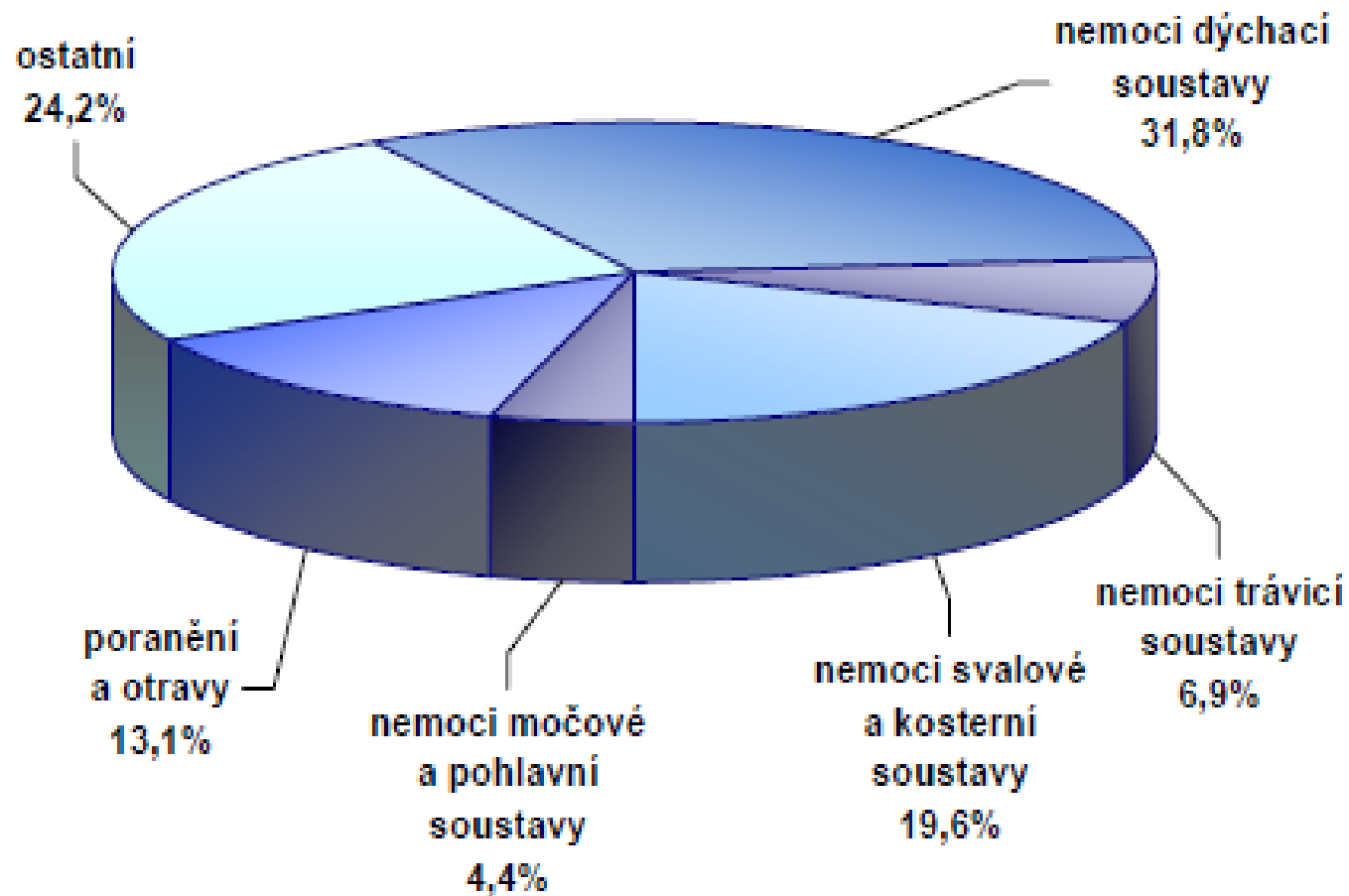
*) Bez cizinců s krátkodobým pobytem

*) Without foreigners with short time stay

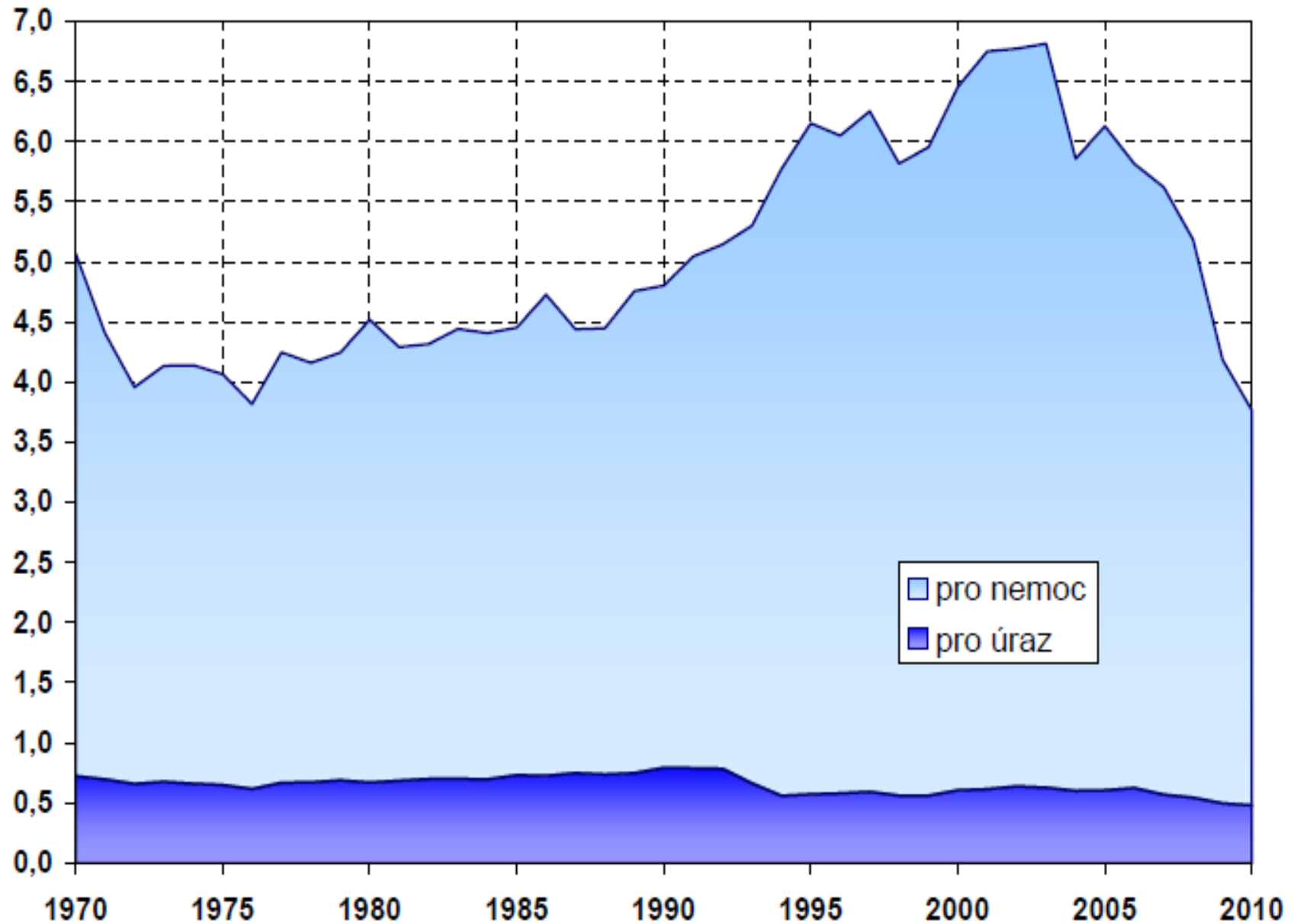
Statistika práce neschopných (krátkodobě)

- Zdravotní stav ekonomicky aktivní části obyvatelstva
 - R.2008 – legislativní změny – proto →
 1. Snížení počtu případů PN (30př./ 100 pojištěnců)
 2. Pokles prům. trvání 1 případu PN (45,9 dne)
 3. Pokles prům. % PN (cca 3,8 %)
 - Nejčastější příčiny PN (stabilně):
 1. nemoci dýchací soustavy
 2. nemoci svalové a kosterní soustavy
 3. úrazy, vnější příčiny
-

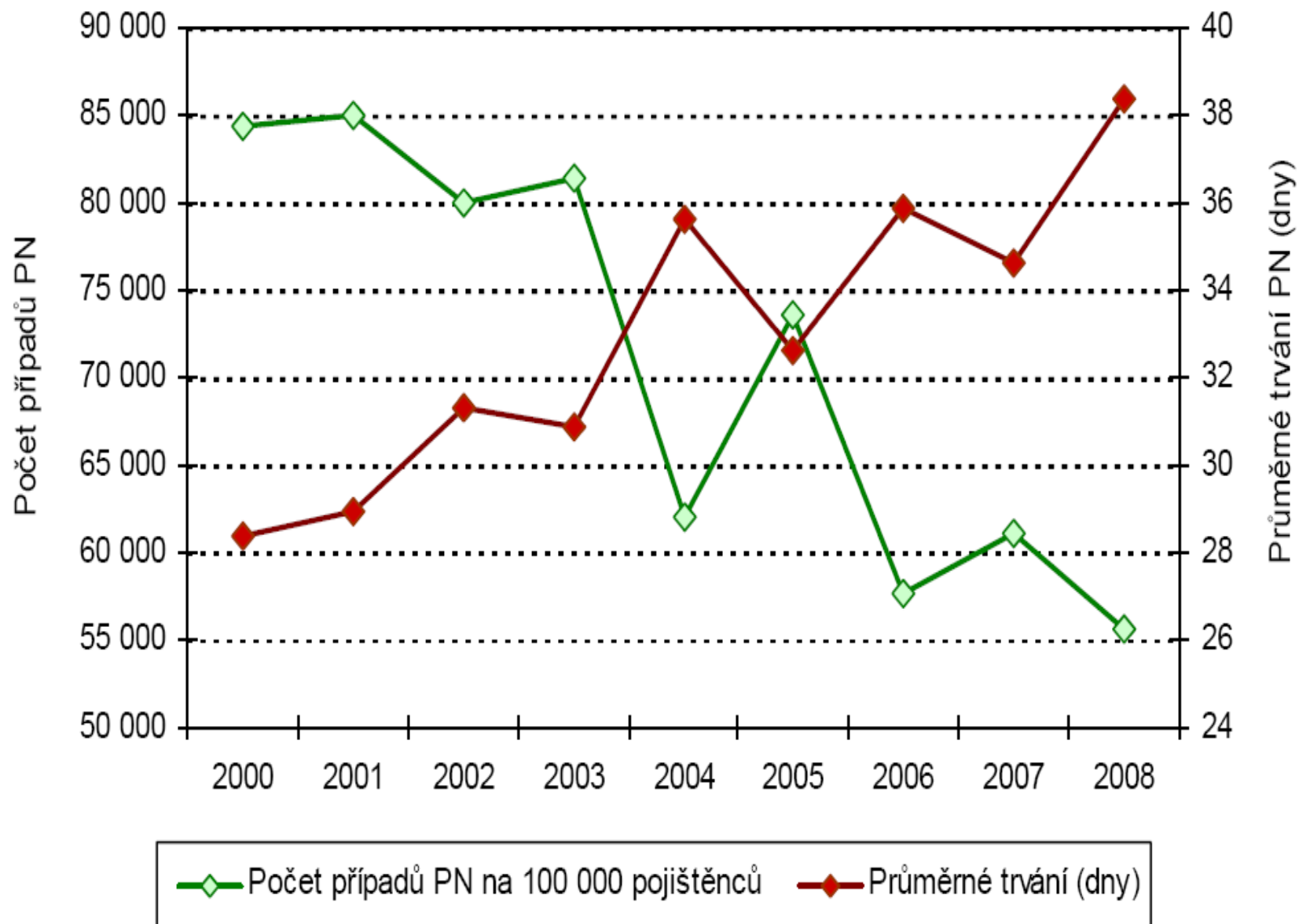
Struktura počtu ukončených případů pracovní neschopnosti podle kapitol MKN-10

Vývoj průměrného procenta pracovní neschopnosti

Vývoj počtu ukončených případů PN na 100 000 pojištěnců a průměrného trvání 1 případu PN v letech 2000–2008

Statistika nemocnosti spojená s dlouhodobou PN (invalidní důchody)

□ Nejčastější příčiny invalidity

1. nemoci svalové a kosterní soustavy
 2. novotvary
 3. duševní poruchy
 4. nemoci oběhové soustavy
-

Nemoci představující riziko pro zdravotní potenciál populace

1. Infekční onemocnění
 2. Metabolické poruchy (DM, obezita -17%)
 3. Imunodeficiencie
 4. Narkomanie (kuřáci!)
 5. Duševní poruchy
-

ZÁVĚR

- ❑ Hodnota ukazatelů mortality klesá
 - ❑ Současně nárůst incidence a prevalence různých patologií →
 - ❑ Zvýšení nákladů k zajištění péče
 - ❑ Většina patol.stavů je **preventabilní**
 - ❑ Prioritou zdravotní politiky ČR je snižování incidence nemocí cestou účinných preventivních opatření
-

Děkuji za pozornost

